

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

25. februar 2008

Terrorangrepet mot hotell Serena i Kabul 14. januar 2008. Svar på spørsmål

Det vises til brev fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen av 12. februar 2008 vedrørende terrorangrepet mot hotell Serena i Kabul 14. januar 2008, brev av 15. februar 2008 der komiteen stiller elleve spørsmål som ledd i sin behandling av saken, samt brev av 20. februar 2008 der komiteen anmoder om å få oversendt en liste med navnene på de journalistene som fulgte min reise til Afghanistan i januar 2008.

Vedlagt følger svar på spørsmålene 1, 3, 4, 7, 8 og 9, som alle faller inn under mitt ansvarsområde. Sammen med svarene følger fem vedlegg, samt en egen saksmappe for spørsmål 8. Navn på medfølgende journalister framgår av vedlegg 3.

Øvrige spørsmål vil bli besvart av henholdsvis justisministeren og forsvarsministeren.

Vedleggene under pkt. 6 og 7 i saksmappen for spørsmål 8 inneholder opplysninger om krise- og evakueringsplaner m.v. som av sikkerhetshensyn ikke bør gjøres tilgjengelig for allmennheten. De er derfor unntatt offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven §§ 5.1 og 6.1.1. Vi ber om at Stortinget i sin behandling av disse dokumentene tar hensyn til dette og sørger for at de ikke gjøres tilgjengelig for andre enn de som har et saklig behov for det. Spesielt i en situasjon med gjentatte trusler mot den norske ambassaden og våre ansatte er det avgjørende at ikke utenforstående får innsyn i ambassadens krise- og evakueringsplaner.

Med hilsen

Jonas Gahr Støre

Terrorangrepet mot hotell Serena i Kabul 14. januar 2008.

Utenriksdepartementets svar på spørsmål

fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité av 15. februar 2008.

1. *Komiteen ber om å få oversendt kopi av den informasjon som var lagt ut på Utenriksdepartementets hjemmesider vedrørende utenriksministerens besøk i forkant av reisen. Vi ber også om kopi av det som var lagt ut på hjemmesidene vedrørende reisefravær for politisk ledelse første halvår 2008 (jf. UDs redegjørelse s.7).*

Nedenfor følger en oversikt over informasjon som ble lagt ut på Utenriksdepartementets hjemmesider (www.regjeringen.no/ud) i forkant av utenriksminister Jonas Gahr Støres besøk til Afghanistan i januar 2008.

Oversikten viser dato informasjonen på UDs hjemmeside ble publisert, tittel på dokumentet og lenke til dokumentet på hjemmesiden. Utskrift av de seks dokumentene følger vedlagt (vedlegg 1).

Publisert 20.12.2007: Deltagelse fra pressen på utenriksminister Støres reise til Afghanistan (priv. til red.)

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/Pressesenter/pressemeldinger/2007/store_afghanistan.html?id=494947

Publisert 28.12.2007: Utdrag fra Utenriksdepartementets program uke 1 og 2, 2008 (priv. til red.)

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/Pressesenter/pressemeldinger/2007/uke1.html?id=495390>

Publisert 07.01.2008: Utenriksministeren møter norske NGOer før reise til Afghanistan (priv. til red.)

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/Pressesenter/pressemeldinger/2008/afghanistan_ngo.html?id=495841

Publisert 08.01.2008: Møte med frivillige organisasjoner og forskningsmiljøer i forkant av reisen til Afghanistan (innledning)

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dep/Utenriksminister_Jonas_Gahr_Store/talere_artikler/2008/afghanistan_forkant.html?id=496617

Publisert 08.01.2008: Norge øker støtten til Afghanistan (pressemelding)

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/Pressesenter/pressemeldinger/2008/afghanistan_bistand.html?id=496070

Publisert 11.01.2008: Utdrag fra Utenriksdepartementets program uke 3, 2008 (priv. til red.)

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/Pressesenter/pressemeldinger/2008/program_uke3.html?id=496527

Reisefravær for politisk ledelse er ikke tilgjengelig på Utenriksdepartementets åpne hjemmesider. Dette er et internt nettværktøy som unntatt fra offentlighet publiseres på Utenriksdepartementets intranett og for de ansatte i UD (jf. UD's redegjørelse s. 7). Oversikter legges ut i etterkant av halvårlige reiseplansprosesser og oppdateres deretter løpende. Dette er et "levende" nettdokument. Vedlagt er en papirversjon av planleggingsmatrisen som viser utenriksministerens reise til Afghanistan i januar 2008. (Vedlegg 2)

3. *Hvilken bistand ble pressefolkene som reiste sammen med delegasjonen tilbudt, mht. transportopplegg, innkvartering, personlig sikkerhetsutstyr, kommunikasjonsopplegg med delegasjonens presseansvarlig og evt. andre i delegasjonen osv.?*

Bakgrunn

I forbindelse med reiser hvor politisk ledelse skal delta, samarbeider Kommunikasjonsenheten i UD nært med utenriksministerens sekretariat, den ansvarsvarlige fagenhet og ambassaden om det praktiske opplegget for besøket. I forbindelse med besøket til Afghanistan i januar 2008 ble det praktiske mediearbeidet håndtert av kommunikasjonsrådgiver Bjørn Svenungsen (pressekontakt) under ledelse av UD's kommunikasjonssjef (presseansvarlig).

Forberedelser av mediehåndtering før besøket

UD hadde omfattende kontakt med flere medier under planleggingen av reisen til Pakistan og Afghanistan. Den aller første kontakten med media ble tatt i midten av desember 2007. Kommunikasjonsrådgiver Svenungsen sendte da en e-post til de redaksjonene som hadde deltatt under utenriksministerens besøk til Afghanistan i januar 2007. E-posten ble sendt for å gjøre dem oppmerksomme på at besøket skulle finne sted. Den 20. desember 2007 ble det så lagt ut informasjon til alle redaksjonene i form av en såkalt "Priv. til red." (se vedlegg 1). Åtte ulike medier/uavhengige journalister meldte sin interesse. Av disse ble åtte journalister/fotografer fra seks ulike medier med på reisen.

"Priv. til red." datert 20. desember 2007 redegjør for hovedtrekkene av hvilken bistand journalistene kunne påregne fra UD/ambassaden. Her gis det en redegjørelse for:

- Tentativt tidspunkt for reisen. Tidspunktet ble senere endret.
- Frist for påmelding til å delta på reisen settes til 2. januar 2008.
- Ambassaden vil kunne bistå journalistene med å bestille flybilletter og reservere hotell.
- Priser for rom på hotell Serena. Dette hotellet ble oppgitt fordi det ble regnet som det tryggeste innkvarteringsalternativet i Kabul.
- Tilgang på trådløst internett på hotellet.
- Mobildekning i Kabul og anbefalt valg av nett.
- Informasjon om elektrisitet (strømstyrke og tilkoblingsmuligheter).
- Transport i Afghanistan: Informasjon om at UD kun kan tilby ikke-pansret minibuss i Kabul. Årsaken til at media ble tilbudt ikke-pansret minibuss var at ambassaden ikke hadde flere pansrede kjøretøyer tilgjengelig. Det ble gitt informasjonen om dette i "Priv. til red." slik at pressen i forkant av reisen selv

skulle kunne ta stilling til om de ønsket å delta på reisen under disse betingelsene.

- Flyruter til og fra Kabul: Det ble opplyst om alternative flyruter og priser for fly til og fra Kabul, og at ambassaden ville kunne bistå med å bestille billetter til disse. For utenriksministeren ble det vurdert chartret fly – noe som senere ble valgt. Informasjonen om de alternative flyrutene som det opplyses om i "Priv. til red." ble lagt ut for å avhjelpe representanter fra pressen med å planlegge reisen for deres del. Videre ble det informert om at pressen måtte ordne øvrig transport de måtte ønske i Afghanistan selv.
- Kontaktperson og adresse til UD
- Krav til informasjon i påmelding om institusjon/media, navn på påmeldt representant fra media, funksjon/arbeidsoppgaver, fødselsdato, blodtype, nasjonalitet, passnummer, mobiltelefonnummer, e-postadresse og eventuelle behov for bistand fra UD/ambassaden. Denne informasjon ble senere sammenstilt i en matrise av Svenungsen (se vedlegg 3).

Det er media selv som bestemmer hvorvidt de vil delta på arrangementer eller reiser der politisk ledelse deltar når det legges opp til dette. UD legger ut informasjon om reisen slik at media selv kan bestemme om de ønsker å delta.

I UD's kontakt med pressen før reisen ble det opplyst at selve programmet for besøket (dvs. detaljer om hvem utenriksministeren skulle møte, og når og hvor dette ville finne sted) av sikkerhetshensyn ikke ville bli delt ut til pressen før ved ankomst til Kabul. Det ble imidlertid gitt en et omriss av opplegg for reisen på telefon til de påmeldte journalistene som ba om dette.

VG, TV2, Scanpix og ABC-nyheter var raskt ute med påmelding, mens Dagbladet lenge vurderte om de skulle delta. NRK og uavhengig journalist fra Bergen, som tidligere hadde meldt interesse, deltok ikke. Carsten Thomassen ringte Svenungsen etter fristen i "Priv. til red.". På grunn av sen påmelding fra Dagbladet ble det ikke mulig å få plass til Thomassen på det chartrede flyet med utenriksministeren hvor de øvrige presserepresentantene hadde fått plass.

Forberedelser av presseprogrammet i Kabul

Kommunikasjonsrådgiver Svenungsen ankom Kabul 9. februar 2008 for å forberede presseopplegget for besøket. Hans hovedoppgave var å lage et presseprogram (se vedlegg 4) som fungerer i forhold til det offisielle programmet. Svenungsen kjørte også opp reiserutene rundt i Kabul sammen med PST for å kartlegge hvor og når pressen ville kunne delta.

Mens Svenungsen var i Kabul ble koordinering overfor pressen i Norge håndtert av UD's kommunikasjonssjef. Før avreise fikk journalistene tilbud om lån av hjelmer og skuddsikre vester. Kommunikasjonssjefen fikk før avreise bekreftet at ingen av journalistene ønsket slikt utstyr ettersom de hadde det selv.

Under oppholdet i Kabul bodde Svenungsen på hotell Serena og arbeidet ved ambassaden hvor han ferdigstilte presseprogram og heftet "Informasjon til pressen" (dvs. bakgrunn om møtene med fakta om organisasjonene utenriksministeren skulle møte, saker som skulle diskuteres og biografier for de han skulle møte osv) – vedlegg 5. Det var i uken før besøket daglige møter på ambassaden om logistikken knyttet til besøket.

Flere av journalistene hadde i dagene før besøket direkte kontakt med ambassaden i Kabul om praktiske spørsmål som booking av hotell.

Det ble videre planlagt for besøket utenfor Kabul hvor alle journalistene skulle ha vært med på det ene flyet som skulle bringe utenriksministeren og hans delegasjon til Maimana. Der skulle journalistene overnatte inne i PRT-leiren (den norsk/latviske militærleiren). Det var planlagt for en egen pressebrief i Maimana om sikkerhetssituasjonen. Svenungsen hadde vært i kontakt med pressekoordinator i leiren om dette, blant annet fordi det ville være begrensinger mht fotografering.

Svenungsen hadde selv to mobiltelefoner, en norsk og en afghansk. Begge disse telefonnumrene var oppgitt under "Kontaktinformasjon" i heftet "Informasjon til pressen". Her var det også opplyst om kontaktnummer til ambassaden (satellittelefon, digitaltelefon, mobiltelefon og vakttelefon) i tillegg til gateadresse, e-postadresse og nettside. Det var også kontaktinformasjon til hotellet.

Journalistene/fotografene hadde alle norske mobiltelefonnumre som var listet i matrisen (se vedlegg 3). Carsten Thomassen hadde i tillegg en mobiltelefon med et afghansk abonnement.

Gjennomføring av besøket

Ved ankomst til Kabul møtte Svenungsen pressen på flyplassen. Svenungsen og pressen tok plass i den ikke-pansrede minibussen (pressebussen) som sto klar sammen med øvrig kortesje. Ved ankomst til flyplassen overtok ambassadesekretær A fra ambassaden passene til samtlige presserepresentanter som kommunikasjonssjefen hadde samlet inn på flyet. Ambassadesekretær A tok dette gjennom passkontrollen på flyplassen, mens journalistene/fotografene gikk inn i pressebussen som fulgte utenriksministerens kortesje inn til hotellet. En politibil fulgte bak pressebussen. Bak kortesjen fulgte et norsk militært kjøretøy.

Transporten til hotellet gikk noe raskere enn forventet og gjennomføringen av presseprogrammet på ettermiddagen den 14. januar ble derfor framskyndet noe. Ved ankomst til hotellet avtalte Svenungsen en orientering om programmet og sikkerhetsspørsmål med media som skulle finne sted om lag kl 16.00 lokal tid i lobbyområdet.

Svenungsen ledet denne orienteringen, mens kommunikasjonssjefen var til stede ved begynnelsen av gjennomgangen. Seks av de i alt åtte pressemedarbeiderne var til stede

ved starten av gjennomgangen. Fotograf Harald Henden kom noe senere, mens Carsten Thomassen kom mot slutten av Svenungsens orientering.

Basert på en nylig gjennomført samtale med Svenungsen har han følgende erindring av den orienteringen han ga. Han gikk gjennom sikkerhetsopplegget, presseprogrammet og heftet "Informasjon til pressen" som inneholder bakgrunnsinformasjon til media (se vedlegg 5). Han refererte videre til samtale med sikkerhetssjefen på hotellet og orienterte om at det blant annet var begrensninger mht fotografering inne på hotellområdet. Det var blant annet ikke tillatt å fotografere gjester, utgangsparti, porter osv. Dette var av sikkerhetsårsaker. Han orienterte videre om at det ville være mulig å stå på hotellets tak for å fotografere.

I følge Svenungsen orienterte han videre om sikkerhetssituasjonen i Kabul og hvilke sikkerhetsregler ambassaden følger. Dette innebærer blant annet å utvise forsiktighet og ikke bevege seg utendørs til fots. Han sa videre at hotellet ble regnet som et sikkert sted. Han oppfordret pressen til å følge disse reglene. Videre var det en kort diskusjon om det planlagte opplegget for besøket til Maimana.

Svenungsen hadde tidligere samme dag snakket med Carsten Thomassen på telefon fra Islamabad, hvor de hadde gjort en avtale om at ambassaden skulle hente Thomassen på flyplassen ettersom han kom med rutesfly senere enn utenriksministeren chartrede fly. Svenungsen tok dette opp med ambassaden, som sendte en pansret bil med sjåfør til flyplassen og hentet Thomassen.

Ved ankomst til hotellet fikk Thomassen presseprogrammet og Svenungsen gjentok hovedpunktene fra orienteringen med de øvrige journalistene.

Etter orienteringen fikk Svenungsen alle passene tilbake fra ambassadesekretær A. Han tok så en kort tur på hotellrommet, før han returnerte til lobbyområdet for å levere passene til journalistene/fotografene. Han skulle også koordinere eventuelle intervjuhenvendelser fra media til utenriksministeren etter møtet han var i.

Kort tid etter at Svenungsen kom tilbake til lobbyområdet startet angrepet.

- 4. I UD's redegjørelse av 6. februar nevnes den norske ambassadøren til Afghanistan knapt med et ord. Hva er bakgrunnen for dette? Komiteen ber Utenriksdepartementet gjøre rede for hvilken instruks som gjaldt for ambassaden i tilfelle alvorlige hendelser som terroraksjoner, samt hvorvidt denne ble fulgt.*

UD's redegjørelse gir en samlet gjennomgang av hendelsesforløpet og utenriktjenestens håndtering av krisen basert på grunnlagsdokumentasjon innhentet blant annet fra UD-ansatte i Kabul og Oslo. Det gis ikke særskilt omtale av enkeltmedarbeidere, annet enn der deres operative håndtering er viktig for forståelse av hendelsesforløpet. Ambassadøren hadde strategisk ledelsesansvar på stedet og var bare i liten grad involvert i operative beslutninger. Dette er årsaken til at han bare omtales i begrenset grad i UD's redegjørelse.

Ambassadenes krise- og evakueringsplaner danner rammene for utenriksstasjonenes stedlige håndtering av alvorlige situasjoner, herunder også ved terrorhandlinger. I henhold til krise- og evakueringsplanen for ambassaden i Kabul (s. 1 – Ansvar og s. 2 – Arbeidsfordeling) har *”stasjonssjefen det overordnede ansvar for gjennomføringen av krise- og beredskapsplanen. Stasjonssjefen skal fortløpende vurdere behovet for etablering av en kriseorganisasjon (...) og han skal gå ut med så bred informasjon som mulig til sine medarbeidere på ambassaden. Stasjonssjefen skal likeledes fortløpende vurdere behovet for å anmode om støtte til styrking av kriseorganisasjonen.*

I henhold til planen skal stasjonssjefen ha muligheten til å beholde den overordnede oversikten og ledelse. Dette er dessuten i samsvar med *”Overordnede retningslinjer for beredskap og krisehåndtering i Utenriksdepartementet”, pkt 5.3 om Operativ ledelse av krisen i utlandet – ansvar og funksjon, der det heter: ”Stasjonssjef/stedfortreder har ansvar for å iverksette de disposisjoner som anses nødvendige i en krisesituasjon....”* Den lokale krise- og evakueringsplanen og UD's overordnede retningslinjer reflekterer et grunnleggende skille mellom strategisk og operativ ledelse i en krisesituasjon.

Situasjonen i Kabul var spesiell i den forstand at det dreide seg om et terrorangrep og både Utenriksministeren og hans delegasjon, inkludert ambassadøren og deler av hans stab, ble selv rammet av angrepet. Ambassadens ansatte befant seg delvis i hotellets underetasje, delvis i lobbyen og delvis på ulike steder i Kabul. Hendelsene utspant seg innenfor hotellområdet, som i en tid var avskåret fra ekstern bistand. Videre var delegasjonen, ambassadøren og andre personer i hotellets tilfluktsrom i kjelleren av sikkerhetsmessige grunner fysisk avskåret fra å bevege seg både til lobbyområdet og andre deler av hotellet.

Situasjonen stilte store krav til kommunikasjon og koordinering under ytterst vanskelige forhold. Dette var hovedoppgaven til ambassadøren. Vesentlige deler av den operative håndtering ble ivaretatt under hans ledelse av den ambassadesekretæren som var assisterende sikkerhetsleder ved ambassaden, og som befant seg sammen med ambassadøren da angrepet startet. Inne på hotell Serena ivaretok ambassadesekretæren kontakt med personer som befant seg sammen med de skadde personene, samt ambassadens øvrige ansatte som deltok i krisehåndteringen. Av sentral betydning i så henseende var kontakt med ambassadens militærrådgiver, som befant seg ved ISAF-hovedkvarteret.

Ambassadøren var opptatt av å være telefonisk tilgjengelig for sine medarbeidere ved ambassaden, afghanske myndigheter, Utenriksdepartementet og andre, og hadde i løpet av kvelden en rekke samtaler med både ambassadens ansatte og afghanske myndigheter, foruten å bistå Utenriksministeren.

Vakthavende og sikkerhetsleder ved ambassaden ble varslet om angrepet og var kort tid etter på ambassaden. Hun forsøkte umiddelbart å opprette kontakt med ambassadens øvrige medarbeidere og delegasjonen på hotellet. Hun hadde etter hvert utstrakt kontakt med andre involverte i Kabul, herunder ambassadøren, og UD's krisestab i Oslo.

Ambassadens militærrådgiver, som i det daglige bl.a. fungerte som ambassadens sikkerhetsrådgiver og hadde en sentral rolle i de sikkerhetsmessige forberedelsene til besøket, befant seg ikke langt fra ISAF-hovedkvarteret da angrepet startet. Fra dette hovedkvarteret etablerte han kontakt både med vaktansvarlig ved ambassaden, ambassadens ansatte på hotellet (herunder tett kontakt med ambassaderåden som befant seg sammen med en av de skadde) og øvrige ansatte. Han forsikret seg også om at det norske støtteelementet (NSE og

NCC) gjorde klart til håndtering av situasjonen. Dette var også i samsvar med ambassadens kriseplan.

Fra det sikre tilfluktsrommet i kjelleren på hotell Serena mottok ambassadøren allerede kort tid etter angrepet en jevn strøm av henvendelser fra afghanske myndigheter, herunder afghansk sikkerhetstjeneste, og presidentens kontor. Ambassadøren var i løpende kontakt med flere ansatte ved ambassaden, herunder ambassadens vaktansvarlige og andre som var direkte involvert. Hans hovedrolle iht. instruksverket var å koordinere arbeidet, videreformidle informasjon og etter hvert vurdere og ta stilling til ulike muligheter for evakuering av skadde og deretter alternativer for evakuering av de øvrige norske på hotellet, hvilket han gjorde.

På ett tidspunkt ble ambassadøren direkte involvert i den operative håndteringen av situasjonen. Når det ble besluttet at ambassadesekretær og en av livvaktene fra PST skulle forsøke å ta seg opp til de skadde i lobbyområdet besluttet ambassadøren å følge med opp. Dette fordi han anså sine muligheter til å forhandle med eventuelle sikkerhetsvakter eller militært personell som større, i kraft av sin stilling som ambassadør. Følget ble imidlertid stoppet under henvisning til at hotellet ikke var sikret, og at man mente at en selvmordsbomber fremdeles befant seg på hotellet. De fikk beskjed om å returnere til underetasjen. De ble enige om at ambassadesekretæren og livvakten skulle gjøre et nytt forsøk på å finne de skadde og at ambassadøren skulle returnere til kjelleren for å oppdatere Utenriksministeren og hans delegasjon.

Under hele hendelsesforløpet rådet det kaotiske forhold på selve hotellet. I påvente av sikring av de ulike delene av hotellet, var det dessuten ikke klart at denne situasjonen ville vedvare, og det viste seg vanskelig å skaffe til veie en dekkende situasjonsoversikt.

Det vises for øvrig til UD's redegjørelse av 5. februar 2008.

- 7. Komiteen ber om å få en utdypning av det forhold at det tok så lang tid før Carsten Thomassen ble lokalisert. Hva ble gjort for å klarlegge hvor han befant seg?*

I henhold til den informasjon UD har innhentet, ble UD's kommunikasjonssjef klar over at Carsten Thomassen var skadet litt etter kl. 18:45 (Kabul-tid). Denne informasjonen kom fra de norske journalistene rundt Thomassen. Kommunikasjonssjefen meddelte dette umiddelbart til utenriksministeren, ambassadøren og andre som sto rundt henne i evakueringsrommet. Samme informasjon ble straks kommunisert til UD i Oslo. Av UD's materiale fremgår det ikke hvorvidt journalistene informerte om hvor Thomassen befant seg eller ble forespurt om dette.

Litt før kl. 19:00 prøvde to av ambassadens medarbeidere, med støtte fra en av PSTs livvakter, å komme opp i lobbyområdet for å bistå med medisinsk evakuering til ambulansen som da var utenfor hotellet. Livvakten og de ambassadeansatte var på dette tidspunkt ikke kjent med at Thomassen var skadet. Det ble de først ca. et kvarter senere da ambassadesekretær A fikk kontakt med den øvrige delegasjonen. Afghanske sikkerhetsstyrker nektet imidlertid livvakten og ambassadesekretæren å bevege seg ut til hotellets inngangsparti for å lokalisere de sårede og bistå med evakuering.

Få minutter senere fikk ambassadesekretær A beskjed også fra TV2s journalist om at Thomassen var skadet. Ambassadesekretæren fortalte da at norsk militært personell var kontaktet og at en SISU var på vei til hotellet, men uten at man drøftet evakuering nærmere. Ambassadesekretæren prøvde å finne ut hvor Thomassen befant seg, men var ikke i stand til å danne seg noe klart bilde av dette, og antok at han var på utsiden av bygningen i en av hotellfløyene. Ambassadesekretæren oppfattet for øvrig TV2s journalist dit hen at selv om Thomassens var hardt skadet, så var situasjonen under kontroll. Han forsto det slik at Thomassen var ved bevissthet og fikk førstehjelp av amerikansk sanitetspersonell, og hadde inntrykk av at amerikanske soldater ville assistere med videre håndtering.

Heller ikke andre delegasjonsmedlemmer som var i kontakt med journalistene var klar over nøyaktig hvor Thomassen befant seg. De visste imidlertid at han var i nærheten av lobbyområdet. Det ble ikke vurdert som noe problem å finne ham når evakueringspersonellet først fikk tilgang til hotellet.

UD har ingen utfyllende forklaring på hvorfor man ikke lykkes med å lokalisere Thomassen før SISUen returnerte for å evakuere ham kl. 19:51, dvs. 20 minutter etter at den forlot hotellet første gang. Når dette vurderes i etterhånd, er det etter UD's vurdering viktig å ha i mente at situasjonen på hotellet på dette tidspunkt var uavklart og farlig og at de involverte var under meget strekt press. Situasjonen både i lobbyen og utenfor hotellet var svært anspent, uoversiktlig og til dels kaotisk. All kontakt med journalistene skjedde via mobiltelefon der forbindelsene ofte var dårlige.

8. *I Utenriksdepartementets redegjørelse sies det i punkt 1 følgende: "Retningslinjer og prosedyrer ut fra eksisterende planer og lovverk er i hovedsak fulgt". Komiteen ber om å få oversendt det som omtales som eksisterende planer og lovverk.*

Se egen saksmappe for spørsmål 8.

9. *På side 4 under hovedpunkt 3 i redegjørelsen vises til at gjennomgangen av hovedelementene i hendelsesforløpet er basert på UD's undersøkelser og samtaler med involverte i Kabul og Oslo. Hva er begrunnelsen for at de 7 pressemedarbeiderne som fulgte besøket ikke er benyttet som kilde for å beskrive de hendelser som utspant seg under terrorangrepet?*

Etter terrorangrepet mot hotell Serena 14. januar, ble det besluttet at de tre berørte departementer skulle foreta egne gjennomganger av hendelsesforløpet forut for, under og etter angrepet. I Utenriksdepartementets redegjørelse gjennomgås planleggingen av besøket, hendelsesforløpet, krisehåndteringen og oppfølgingen etter angrepet. Videre gis det en vurdering av lærdommer som kan trekkes fra UD's håndtering av besøket. Formålet med UD's redegjørelse var å gjennomgå utenriktjenestens egen planlegging og håndtering av krisen. Hensikten var ikke å gi et etterretningstilnærmet komplett bilde av alle hendelser i forbindelse med angrepet eller vurdere den enkeltes opptreden under krisen.

Redegjørelsen baserer seg på et bredt tilfang av kilder, herunder skriftlig gjennomgang av hendelsesforløpet fra UD-ansatte i både Kabul og Oslo, logger fra UDs krisestab, forsvaret, ISAF/NATO, graderte og ugraderte rapporter fra FD, JD og andre etater, samt opptak fra overvåkingskameraer på hotell Serena. Departementet har også benyttet informasjon som er fremkommet i media, bl.a. uttalelser fra de pressemedarbeidere som fulgte besøket, for å få et best mulig bilde av hendelsesforløpet og UDs håndtering av krisen.

Departementet har ikke bedt pressens representanter eller andre utenfor departementet om å forklare seg om hendelsesforløpet eller håndtering en av dette. Verken representanter for norske frivillige organisasjoner, hotellets ansatte, andre hotellgjester, afghansk politi eller øvrige afghanske myndigheter er kontaktet om dette. Det har heller ikke vært direkte kontakt mellom UD og enkeltpersoner i Forsvaret eller med livvaktene fra PST.

Denne tilnærmingen har sikret at Utenriksdepartementet har kunnet gi sin vurdering av hendelsesforløpet og av krisehåndteringen uten å ta pressens representanter eller andre til inntekt for sin fremstilling. Departementet mener at både pressens representanter og andre må kunne stå fritt til å gi sin egen vurdering av terroraksjonen og kunne kommentere UDs framstilling og handlemåte på helt uavhengig grunnlag.

Utenriksdepartementets redegjørelse representerer departementets beste vurdering av hendelsesforløpet basert på de benyttede kilder. UD ønsker tilleggsinformasjon og vurderinger fra andre velkommen, både for å få en mer fullstendig oversikt over hva som faktisk skjedde og for å kunne høste ytterligere lærdommer slik at vi kan stå bedre rustet for fremtiden.